

MISS TANKAR

HANS ERIK ENGQVIST

MISS TANKAR

HANS ERIK ENGQVIST

 SAGA
EGMONT

Hans Erik Engqvist

Misstankar

SAGA Egmont

Misstankar

Omslagsfoto: Shutterstock

Copyright © 1988, 2020 Hans Erik Engqvist och SAGA Egmont

Alla rättigheter förbehålles.

ISBN: 9788726696646

1. e-boksutgåva
Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med SAGA Egmont samt med författaren.
Titeln är en återutgivning av ett tidigare verk utgivet med dåtidens språkbruk.

De anföll i gryningen

Klockan 1.30 på natten den 9 april 1940 väcktes befälhavaren för de tre norska krigsfartyg som låg stationerade på västra sidan av Oslofjorden med uppgift att försvara fjorden och inloppet till Oslo med alla tillgängliga vapen och medel.

Kvällen och förnatten hade varit lugn varför han gått till sängs redan vid elvatiden. Då hade han för säkerhets skull också haft kontakt med högsta försvarsledningen och fått klara besked:

- I natt händer ingenting! Sov lugnt, kompis!

Men den natten hände allt...

Klockan 1.30 väcktes han av stabsbiträdet som stående i givakt överlämnade ett telegram.

"TYSKA KRIGSFARTYGG PÅ VÄG IN I FJORDEN. ÖPPNA EJ ELD. LÅT DEM PASSERA. UPPREPAS: ÖPPNA EJ ELD!

Telegrammet var avsänt av den norske utrikesministern Halvdan Koht.

Från kommandobryggan kunde han två timmar senare se hur en konvoj tyska fartyg sakta stävade in i fjorden.

Mot Oslo.

Först då greps han av tvivel och kontaktade ledningscentralen.

- Va? Vad i helvete! Härifrån har inget telegram avsänts och inte från utrikesministeriet heller. Skjut för helvete!

Telegrammet var falskt. Det kom från nazisterna...

Några timmar efteråt, i gryningen, angrep tyskarna Norge utmed hela dess längd. Medan Luftwaffes bombplan svepte ner över Fornebu, Oslos största flygfält, täckte en svärm transportplan hela landet och släppte ner fallskärms soldater över Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger och Narvik. Samtidigt ångade tyska krigs-, transport- och förrådsfartyg in i varje hamn, från Oslo upp till Narvik, och lossade soldater och krigsmateriel.

Norrmännen togs oförberedda. Det förekom visst motstånd på en del håll, men den norska armén förmådde inte mycket.

Anfallet var perfekt förberett. Tyskar, som efter första världskriget som utsvultna krigsbarn tagits om hand i norska hem, kom nu tillbaka i nazi-uniform och våldtog sina forna beskyddare...

Allt gick så fort. Redan ett dygn senare var tyskarna framme vid gränsen mot Sverige. Till Kornsjö kom de tidigt om morgonen. En patrull gick i ställning och riktade omsorgsfullt in kulsprutorna mot ärans och hjältarnas land.

Prioriteringen

Klockan var kvart över fyra på eftermiddagen den 27 maj 1988.

Tankarna for av och an i huvudet på Urban och utan att veta vad han läste, läste han på mjölkpaketet:

”Det kan synas konstigt att en till synes mjuk och grön växt som nässlan kan brännas så fort man nuddar vid den”.

Pappa Håkan stod vid spisen i färd med att laga spagetti och köttfärssås, Urbans älsklingsrätt.

Mitt emot Urban vid köksbordet satt farfar och läste Bråberga Nytt, ortstidningen. Han var pensionär och änkring och brukade titta in till son och sonson så gott som varje eftermiddag. Han bodde i en pensionärlägenhet vid torget och fördrev tiden med att gå omkring och vantrivas. Visserligen hade han enligt prästbetyget passerat den åldersgräns som i Sverige bestämmer att människor inte får stanna kvar på sitt arbete, men han var vital och frisk och längtade tillbaka till arbetslivet.

Därför var han ingen glad pensionär.

Under våren hade han gått med i Pensionärsföreningen, sonen Håkan hade övertalat honom, men bara deltagit i några få sammankomster. Han blev faktiskt deprimerad av att vara tillsammans med ”gamlingarna” för samtalen hamnade alltid förr eller senare kring sjukdomar och elände.

En gång ringde han till sin forne chef på det statliga verket och frågade om det kanske fanns något han kunde hjälpa till med.

- Några timmar om dagen?

Jodå... visst fanns det jobb och visst fanns det användning för hans erfarenhet och kunnighet, men...

- Nu ska du koppla av och njuta av den pension du så ärligen gjort dig förtjänt av. Promenera i skog och mark, res, läs, ta ett glas vin till maten... och sov så länge du vill om morgnarna. Men titta gärna upp och prata nån gång!

Sov så länge du vill om morgnarna!

Jojo!

Han vaknade fortfarande av gammal vana klockan sex varje morgon och ville inget annat än att gå till jobbet.

Nu satt han som vanligt en stund hemma hos Håkan och Urban, läste tidningen och lyssnade med ett halvt öra till deras prat. Snart var det dags att knalla hem, titta på Rapport, Aktuellt, sporten... och så var det visst någon deckare...

- Du får försöka förstå att sånt här kan inträffa, sa pappa.

- Inträffa och inträffa, mumlade Urban och fortsatte att tvångsläsa:

"Förklaringen ligger i att det överallt på nässlan finns brännhår som växer ut från små giftkörtlar i växten".

- Inträffa och inträffa, upprepade han. DU HAR JU LOVAT!

Den sista meningen uttalade han högt och långsamt.

Pappa stack ner gaffeln i spagettin och rörde om.

- Ja, jag vet. Men du måste alltså förstå att saker och ting har inträffat som jag inte kan råda över. Mitt Urban slog plötsligt näven i köksbordet så häftigt att farfar för ett ögonblick tittade upp. Men han återgick tämligen

omgående till läsandet. Håkan och Urban hade sina dagliga kontroverser, det hörde liksom till...

- Ditt jobb och ditt jobb, fräste Urban. Alltid är det ditt jobb som kommer ivägen. Så var det när vi skulle till Ullevi och titta på EM-matchen... och efter jul när vi skulle till Sälen och åka skidor och...

Han visste att det fanns fler exempel och letade i minnet. Men för stunden kunde han inte hitta något och därför tystnade han tvärt.

- Hrm... harklade sig farfar avledande. Det ska bli fint väder över helgen i alla fall. Det står i tidningen. Möjligen med undantag för västra Vänernområdet förstås. Fast det är man ju van vid.

Urban gav honom ett ilsket ögonkast.

Vad hade han med saken att göra? Måste han komma drällande varje eftermiddag och sitta där och glo i tidningen...

Så tänkte Urban men det var inga ärliga tankar. Innerst inne tyckte han om att farfar kom, han var bra, men just nu ville han slåss mot allting för allting hade rasat.

Pappa ställde fram matkastrullerna på bordet. Urban tittade varken åt honom eller maten utan stirrade istället envist på mjölkpaketets text:

"Längst ut på brännhåren sitter små, runda kulor som hoppar av när man rör vid nässlan".

- Varsågod, sa pappa och satte sig.

- Jag vill inget ha, mumlade Urban. Jag är inte hungrig.

- Det var du ju för en halvtimme sedan... när jag kom hem?

- *Det var då det!*

"Brännhåren lämnas då oskyddade och förvandlas omedelbart till små gifttaggar som avger nässelgift och

orsakar sveda på vår hud”.

Ute i hallen stod allt packat och klart. Två ryggsäckar, tältet, flytvästarna, påsen med gasolköket och allt det andra.

Hälften av packningen behövdes inte längre.

Pappa skulle inte följa med på kanothajken med klass 6 B. Trots att han redan i februari lovat att ställa upp som föräldraledare tillsammans med Olles pappa och Sofias mamma och Mats från Friluftsförbundet.

De hade haft möten och planerat allt in i minsta detalj. Fixat utrustningslistor, hyrt kanoter, ordnat busstransport...

Urban hade varit med några gånger och känt sig stolt och glad över att pappa, hans pappa, var ledare och skulle följa med på hajken.

Igår kväll hade de packat tillsammans. Då hade allt varit toppen. Nu var allt botten. Plötsligt låg hans drömmar som skärvor från en krossad spegel på golvet.

Pappa kom hem och slog sönder drömspegeln. Berättade att han inte kunde följa med. Att han hela dagen försökt skaffa en ersättare utan att lyckas. Ingen kunde ställa upp på så kort varsel. Att de andra föräldrarna sagt att det nog skulle ordna sig ändå.

- Ät nu, sa pappa. Ryck upp dig! Hajken är ju inte inställd. Att jag inte kan följa med är väl inte hela världen!

*”Eftersom nässlan tillhör våra näringsrikaste växter,
med A och C-vitamin, järn, fosfor, kalcium och
kalium...”*

Jo... det var hela världen att pappa inte kunde följa med. Inget kändes roligt längre. Att åka på kanothajk med pappa som ledare var det bästa som fanns. Att göra det utan honom var... skit. Ingenting. Hela tiden, alla tre dagarna, skulle han sakna honom.

Tänka: här skulle pappa varit med, här i kanoten, i tältet, vid lägerelden.

Det skulle göra ont att tänka så.

Det gjorde ont nu.

Pappa Håkan var förtvivlad. Han såg hur ledsen Urban var och försökte än en gång förklara.

- Ibland måste man... prioritera. Låta A gå före B även om man vill tvärtom. Och du vet ju att vi lever av min lön, mitt jobb, och nu måste jag åka till Stockholm över helgen. Även om jag naturligtvis *vill* följa med dig.

"... tror man att brännhåren är naturens skydd mot utrotning av växten".

Urban kunde inte hålla emot längre. All besvikelse fullkomligen forsade ur honom på en gång.

- Jorå, jag förstår! Du har... pris... pristotierat ändå in i helvetet. Som vanligt har du låtit ditt jäkla jobb gå före mig... och du är glad, *glad*, att du slipper följa med. Du har aldrig velat på allvar och så fort det dök upp en chans att slippa så tog du den, och...

Han hävde ur sig en massa som han egentligen inte menade, men allt bara kom och mot slutet kom tårarna också, och då fanns inget annat att göra än att försöka fly därifrån... ut någonstans, bort någonstans.

- Vänta lite nu!

Farfar flög upp från stolen och fångade in honom. Urban försökte komma loss, men det gick inte hur mycket han än sprattlade och sparkade.

Till slut lät han sig bara hållas fast.

- Gå och sätt dig nu, sa farfar.

Då gjorde Urban det, men hela tiden dolde han ansiktet i armvecket.

Farfar stod tyst en stund på golvet, lite andfådd efter nappataget med sin sonson. Men så började han prata.

- Så här kan ni ju inte hålla på. Det kommer inte ut nånting av det. Och Håkan... nog är det ett jädra sätt att göra Urban så här besviken även om jag förstår att du inte gör det med vilje. Men jag tänkte att det kanske finns en lösning. Jag kanske kunde åka...

Pappa Håkan avbröt honom.

- Åka till Stockholm istället för mig, va!

Han sa det i en utstuderat försmädlig ton för han var lika olycklig och besviken som Urban.

Farfar låtsades inte höra tonfallet.

- Jorå... det skulle jag nog kunna i och för sig. Kan inte vara så märkvärdigt att sitta på konferens i Stockholm. Men är det inte bättre att jag åker med på kanothajken... som ledare istället för dig?

Schweden... Schweden!

I samband med ockupationen av Norge lät Hitler meddela Sverige, att alla svenska truppörelser mot gränsen skulle betraktas som en provokation.

Det var ett hot som den svenska försvarsmakten och regeringen tog på allvar och man valde att ligga lågt.

Inte göra något som kunde reta Europas herre, Adolf Hitler.

Ligga lågt, avvakta, vänta.

Helt obehövad var dock inte gränsen mot Norge. Patrullering skedde dag som natt av så kallade gränspolis. Dessa var civila och anställda av staten genom landsfiskalernas försorg.

Vid gränsen mot Kornsjö och Kornsjöarna tjänstgjorde artonårige Bertil Strand som gränspolis. Han ingick i en bevakningsstyrka omfattande ett tjugotal man, förlagd i en gammal skola en och en halv kilometer norr om Kornsjö.

Egentligen var Bertil för ung, men han var stor och stark, så landsfiskalen tog ändå ut honom.

Det var ont om folk.

Bertil fick några timmars utbildning på landsfiskalkontoret, bl a i hur han skulle sköta det gamla AG-gevär han tilldelats. Så fick han en bättre begagnad skärmmössa, och därefter var han gränspolis med uppgift att skydda fosterlandet mot fiender.

Klockan sju på morgonen den 10 april 1940 avlöste han en kamrat vid postering nummer tre, förlagd vid järnvägsbron över gränsälven.